

PRACA NA STOPIEŃ DOKTORA NAUK MEDYCZNYCH

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu BIURO RADY DYSCYPLINY NAUKI MEDYCZNE	
wpl. dnia	23-02-2022
L. dz. RN-BM/	242/22

Lekarz Iga Skrzypczyńska

BEZPIECZEŃSTWO I SKUTECZNOŚĆ TERAPII ŁUKOWEJ PRZY REALIZACJI STEREOTAKTYCZNEJ RADIOTERAPII NOWOTWOROWYCH GUZÓW PŁUCA

VIDI:

Promotor: dr hab. n. med. Adam Maciejczyk

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
RADA DYSCYPLINY NAUKI MEDYCZNE
A. Halon
prof. dr hab. Agnieszka Halon

RECENZJA

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska jest retrospektywną analizą bezpieczeństwa stereotaktycznej radioterapii nowotworów płuca z wykorzystaniem techniki łukowej oraz korzyści organizacyjnych związanych z użyciem wspomnianej metody napromieniania.

Stereotaktyczna radioterapia znajduje w ostatnich latach coraz większe zastosowanie w postępowaniu u chorych na nowotwory, co wynika z bardziej dokładnego dawkowania podczas napromieniania. Jednym z najważniejszych obecnie zastosowań stereotaktycznej radioterapii jest napromienianie chorych z rozpoznaniem pierwotnych nowotworów klatki piersiowej. Stereotaktyczna radioterapia jest wykorzystywana w leczeniu

chorych na niedrobnokomórkowego raka płuca o zaawansowaniu wczesnym i z przeciwwskazaniami do resekcji miąższu płucnego oraz podczas postępowania o charakterze paliatywnym, co szczególnie dotyczy tzw. choroby oligometastatycznej. Coraz większa liczba chorych na pierwotne nowotwory klatki piersiowej poddawanych stereotaktycznej radioterapii uzasadnia wprowadzanie bardziej nowoczesnych i jednocześnie bezpiecznych rozwiązań w ramach napromieniania, które zwiększają możliwości wykorzystania wartościowej metody napromieniania. Wymienione okoliczności stanowią uzasadnienie badań prowadzonych przez Doktorantkę.

Opracowanie obejmuje łącznie 108 stron z podziałem na części, które przedstawiają:

- ogólną charakterystykę radioterapii stereotaktycznej;
- epidemiologię i charakterystykę kliniczną oraz zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego u chorych na raka płuca (w tym – szczegółowe informacje na temat stosowania radioterapii stereotaktycznej);
- uzasadnienie i cel badania;
- charakterystykę kliniczną chorych i prowadzenia napromieniania oraz metodykę analiz statystycznych;
- przegląd i omówienie uzyskanych wyników badań;

- zestawienie końcowych wniosków.

Praca zawiera również streszczenia w języku polskim i angielskim, zestawienie piśmiennictwa, wykazy tabel i rycin oraz wykorzystanych w tekście skrótów.

Opracowanie jest przygotowane ogólnie bardzo dobrze pod względem stylu i nazewnictwa. Charakterystyka ocenianych chorych i wykorzystanych metod badawczych oraz uzyskane wyniki są przedstawione dokładnie z wykorzystaniem licznych – starannie wykonanych i czytelnych – tabel oraz rycin, które znakomicie ułatwiają korzystanie z opracowania. Piśmiennictwo – 192 pozycje (wymienione w kolejności cytowania) – zawiera publikacje wartościowe i istotne pod względem tematyki rozprawy oraz świadczy o znajomości zagadnień związanych z rakiem płuca (szczególnie – wykorzystaniem stereotaktycznej radioterapii).

Sposób przedstawienia – w częściach początkowych rozprawy – obecnego stanu wiedzy na temat stereotaktycznej radioterapii (szczególnie wykorzystania wspomnianej metody u chorych na pierwotne nowotwory klatki piersiowej) oraz wiadomości dotyczących postępowania w niedrobnokomórkowym raku płuca wskazuje na znajomość zagadnień będących przedmiotem badań. Doktorantka odnosi się do wymienionych wyżej zagadnień w ścisłym nawiązaniu do

tematyki własnych badań. Szczególne uznanie dotyczy przedstawienia czynników o zasadniczym znaczeniu dla skuteczności i bezpieczeństwa stereotaktycznej radioterapii. W części wstępnej Doktorantka cytuje informacje epidemiologiczne z 2016 roku, podczas gdy obecnie dostępne są nowsze informacje.

Najważniejszym celem badawczym jest określenie tolerancji stereotaktycznej radioterapii – stosowanej u chorych na nowotwory płuca – z wykorzystaniem techniki łukowej, przy czym analiza dotyczy popromiennych powikłań wczesnych i późnych. Dodatkowym celem jest ocena skuteczności pod względem możliwości miejscowej kontroli.

Analizowana populacja obejmuje 170 chorych na nowotwory umiejscowione w płucach (55 kobiet i 115 mężczyzn) bez możliwości wykonania resekcji miąższu płucnego z powodu niezadowalających wskaźników wydolności ogólnej lub krążeniowo-oddechowej. Stereotaktyczna radioterapia z wykorzystaniem metody łukowej do dawki 52 Gy dotyczy wszystkich chorych poddanych analizie. Niemal połowę populacji stanowi chorzy wcześniej leczeni przeciwnowotworowo (u 38% chorych – wcześniejsze leczenie z powodu innych nowotworów). Rozpoznanie niedrobnokomórkowego raka płuca ustalone na podstawie badania patomorfologicznego dotyczy 25% chorych (przerzuty innych nowotworów – 23% chorych). Brak rozpoznania patomorfologicznego u

42% chorych należy tłumaczyć uwarunkowaniami klinicznymi, co jest uzasadnione. Zróżnicowanie charakterystyki ocenianej grupy pod względem wymienionych wyżej czynników nie ma znaczenie dla interpretowania wyników analizy, ponieważ odzwierciedla rzeczywistą sytuację w klinicznej praktyce.

Powikłania popromienne dotyczą 13% chorych, przy czym – według analizy Doktorantki – zależą od parametrów objętościowych zmian w płucach, natomiast nie są zależne od lokalizacji. Realizacja każdej frakcji jest możliwa w czasie 21 minut, przy średnim czasie ekspozycji wynoszącym 5 minut. Zwraca uwagę bardzo dobry wskaźnik miejscowej kontroli (12 miesięcy – 85% i 24 miesiące – 83%).

Przedstawione wyniki pozwalają – według Doktorantki – na uznanie stereotaktycznej radioterapii metodą łukową za wartościowy sposób postępowania, z czym należy się zgodzić. Analizowane leczenie jest bezpieczne przy niewielkim odsetku powikłań, a skrócenie ekspozycji na promieniowanie ma istotne w praktyce (szczególnie wobec znacznej liczby chorych będących kandydatami do napromieniania).

Szczegółowe omówienie uzyskanych wyników zawiera analizę informacji zaczerpniętych z właściwie wybranego piśmiennictwa i uwzględnia założenia badawcze oraz wszystkie obserwacje własne Doktorantki. W

całości omówienie wyników świadczy o znajomości tematyki rozprawy.

Wnioski są zgodne z postawionymi celami badawczymi.

Przedstawiona do oceny rozprawa jest oryginalnym rozwiązaniem problemu badawczego, potwierdza odpowiedni poziom wiedzy teoretycznej i doświadczenie kliniczne Doktorantki oraz świadczy o możliwości samodzielnego rozwiązywania zagadnień naukowych.

Praca pod tytułem *BEZPIECZEŃSTWO I SKUTECZNOŚĆ TERAPII ŁUKOWEJ PRZY REALIZACJI STEREOTAKTYCZNEJ RADIOTERAPII NOWOTWOROWYCH GUZÓW PŁUCA* jest zgodna z wymaganiami dla rozprawy doktorskiej. Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 Ustawy z 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami). Zwracam się do Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu z wnioskiem o dopuszczenie lekarz Igi Skrzypczyńskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Warszawa, 16 lutego 2022 roku.

Prof. dr hab. med. Maciej Krzakowski
specjalista
onkologii klinicznej i radioterapii
856 47 89